

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

H. Looij (BBB)
(d.d. 25 april 2025)

Nummer
4237

Onderwerp
Ganzen doden in de Groene Jonker en op de Nieuwkoopse plassen

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Al langere tijd krijgen wij verschrikkelijke verhalen binnen over het afschieten van ganzen op de Nieuwkoopse plassen en het naastliggende gebied de Groene Jonker door of voor natuurmonumenten. Meerdere ooggetuigen maken melding van rondvarende mensen die veelal in gesloten gebieden ganzen van het nest schieten of ganzen met kuikens doodschieten.

Naar aanleiding van klachten en emotionele ooggetuige verklaringen (van zeer betrouwbare getuigen) doen wij u het volgende verhaal met de daarbij behorende vragen toekomen.

Op 31 maart 2025 hebben een aantal boswachters met een omgevingsvergunning jachtactiviteiten (voorheen jachtakte) van Natuurmonumenten het uiterst kwetsbare natuurgebied de Groene Jonker en Nieuwkoopse plassengebied (beheerder natuurmonumenten) midden in het broedseizoen met behulp van een hond op brute wijze gedood.

“Saillant detail, Natuurmonumenten geeft zelf aan met bordjes dat tijdens het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli geen werkzaamheden worden verricht i.v.m. met broedende vogels (maar ze vervolgens wel van het nest af schiet)”.

De hond heeft de kwetsbare rietlanden met vele zeldzame diersoorten soorten uitgejaagd en daarbij broedende ganzen van het nest verjaagd waarna deze door de boswachters werden doodgeschoten. Er zijn deze ochtend ca. 150 grauwe ganzen geschoten waarvan een aantal niet meteen dood waren en op brute wijze de nek werden gedraaid.

Na afloop van deze moordpartij zijn de kadavers in het gebied gedumpt.

Ook al zou deze manier van afschieten mogen volgens de provinciale ontheffing, lijkt dit ons een manier van beheer een zogenoemde natuurbeschermingsorganisatie (t.b.o.) onwaardig.

Daarnaast is het dumpen van deze aantallen kadavers een gevaar voor de waterkwaliteit en gezondheid voor mens en dier, en is er kans op verspreiden van ziektes.

Ook is ons bekend dat boswachters van natuurmonumenten broedende ganzen op het nest schieten evenals ganzen met kuikens doodschieten.

Het beheer van ganzen is zeer noodzakelijk vanwege te grote populaties en de daarbij voorkomende schade van o.a. de waterkwaliteit

Wij zijn dan ook niet tegen het beheer van ganzen, maar de manier waarop Natuurmonumenten dit uitvoert als natuurbeschermers midden in een zwaar beschermd natuurgebied, stuit iedereen tegen de borst en roept zeer veel vragen op.

(Nb: Er zijn getuigen die wij gesproken hebben van deze activiteiten in het gebied de groene jonker en het Nieuwkoopse plassengebied).

1. *Is het u bekend dat deze manier van disproportioneel ingrijpen inclusief het verstoren van broedende dieren en het inzetten van honden in kwetsbaar rietland al langere tijd plaatsvindt op de Nieuwkoopse plassen en/of andere gebieden van Natuurmonumenten?*

Antwoord

Wij hebben een gesprek gehad met Natuurmonumenten. Uit dat gesprek is gebleken dat Natuurmonumenten haar verantwoordelijkheid neemt en uitvoering geeft aan het faunabeheerplan Ganzen Zuid-Holland 2022-2027. In dit geval doet men dat op een manier die passend is bij het gebied en de daar geldende Natura 2000-doelstellingen. Bij ons zijn geen meldingen bekend van misstanden die daarbij zouden plaatsvinden. Ook bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zijn hierover geen meldingen of verzoeken om handhaving ontvangen.

2. *Bent u ermee bekend dat het de nek draaien (cervicale dislocatie) van ganzen in strijd is met de wet en zodanig strafbaar is als methode van doding?*

Antwoord

Ja. Volgens artikel 8.74q van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is de methode van cervicale dislocatie niet toelaatbaar voor beschermde vogels die groter zijn dan eenden.

3. *Deelt u de opvatting dat het dumpen van grote aantallen kadavers in een kwetsbaar natuurgebied onwenselijk is en strijdig met de principes van goed natuurbeheer?*

Antwoord

Dat hangt af van de feiten en omstandigheden. Het achterlaten van dode dieren in de natuur, zeker als dat verspreid en niet in het zicht van het publiek gebeurt, kan passend zijn bij goed natuurbeheer.

4. *Kunt u aangeven of de betrokken mensen in dienst zijn van natuurmonumenten of dat deze voor deze wrede ruimschoot actie ingehuurd worden?
En in het geval deze mensen ingehuurd worden, gaat het dan om een bedrijf en welk bedrijf is dit?*

Antwoord

Vanuit Natuurmonumenten is aangegeven dat dit is gebeurd door eigen medewerkers, die hiervoor bevoegd zijn.

5. *Is de Gedeputeerde voornemens om handhavend op te treden tegen Natuurmonumenten voor het opzettelijk vervuilen van oppervlakte water door het achterlaten van grote hoeveelheden kadavers?*

Antwoord

Voor zover ons bekend is er geen sprake van vervuiling door het achterlaten van kadavers. Overigens is het optreden tegen eventuele vervuiling van het oppervlaktewater is geen taak van de provincie, maar van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

6. *Deelt u de mening dat deze werkwijze inhumaan is en niet past bij de maatschappelijke rol en verantwoordelijkheid van een natuurbeschermingsorganisatie?*

Antwoord

Nee. De toezichthouders van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) hebben regelmatig contact met de uitvoerders van Natuurmonumenten. Ook nu, naar aanleiding van de berichtgeving, is er contact geweest. Niet is gebleken dat er sprake is geweest van een onjuiste handelwijze. Het beheren van ganzen is nodig ten behoeve van diverse doelen. Ook natuurbeschermingsorganisaties hebben hierbij een rol.

7. *Deelt Gedeputeerde de mening dat zij zich krachtig moet distantiëren van het handelen van Natuurmonumenten?*

Antwoord

Nee, op basis van de hiervoor gegeven antwoorden zien we daar geen aanleiding toe.

8. *Gaat Gedeputeerde in gesprek met natuurmonumenten en zo ja wanneer?*

Antwoord

Naar aanleiding van de berichtgeving is bestuurlijk contact opgenomen. Daarnaast hebben de toezichthouders van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een gesprek gevoerd met uitvoerders van Natuurmonumenten.

Den Haag, 10 juni 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff